

Nr 325

Av herr **Schött**, om statsbidrag till internationella stipendiefonder.

(Lika lydande med motion nr 364 i Andra kammaren)

Under efterkrigstiden har utvecklingsländerna och deras speciella svårigheter tilldragit sig ökat intresse. Även i vårt land har dessa problem varit föremål för en allt livligare debatt. I flertalet stater tillhörande denna kategori har frigörelsen från de europeiska kolonialmakterna skett efter det andra världskrigets slut. De har därvid ställts inför uppgiften att med mycket begränsade resurser åstadkomma ett snabbt och nödvändigt ekonomiskt uppsving. För att underlätta detta fordras hjälp utifrån.

Denna hjälp kan bl. a. inriktas på utbildning av kvalificerad arbetskraft. I flertalet länder saknas nämligen möjlighet att bedriva högre studier, eftersom man där ännu inte hunnit bygga upp ett eget undervisningsväsende.

Dessa omständigheter gör att de i stället måste erhålla sin utbildning utanför det egna landets gränser. Genom sin neutrala och alliansfria ställning utövar Sverige en särskild dragningskraft på utvecklingsländernas studerande. Sverige har dessutom tillfälle att till ringa kostnader göra en värdefull insats.

Det förhållandet att vår utbildningsstandard är internationellt sett god talar för att vi bör ställa vårt eget undervisningsväsende till förfogande. En nackdel kan visserligen sägas vara, att undervisningen kommer att meddelas på ett i internationella sammanhang ej gångbart språk. Men erfarenheten har visat, att de utländska studenterna ges tillfälle till bättre kontakter med olika sidor av svenskt samhällsliv genom svenska språkkunskaper. Det synes mig nämligen vara en avgjord fördel, att de under sin vistelse i Sverige får en inblick i hur en modern demokrati fungerar.

Efter studiernas avslutande kommer dessa studenter ofta att bekläda ledande poster i sina respektive hemländer. Man kan vänta sig att våra förbindelser med dessa länder på de ekonomiska, kulturella och sociala planen som en följd härav kommer att intensifieras.

På initiativ av svenska studenter har redan ett antal stipendier stiftats för studerande från utvecklingsländerna. Med början vid Lunds universitet har landets studentkårer engagerat sig för en frivillig insamlingsaktion bland de egna medlemmarna. Betydande belopp har på detta sätt samlats in, vilka sammanslagits till lokala stipendiefonder i Uppsala, Lund, Göte-

borg och Stockholm. Med hjälp av dessa medel har ett antal utländska studenter kunnat påbörja studier vid svenska universitet och högskolor. Stipendiaterna har utvalts med stor omsorg och under hänsynstagande till vederbörandes studiemeriter. Vid förstahandsurvalet har pålitliga kontaktmän i landet i fråga använts. Antalet till buds stående stipendier har varit begränsat och har ej på långt när varit tillräckligt för det antal kvalificerade sökande, som anmält sig. För närvarande diskuteras en samordning av de lokala stipendiefondernas verksamhet.

Det initiativ som sålunda tagits från de studerandes sida synes väl värt att understödjas. Under år 1961 beräknas bidragen till stipendiefonderna uppgå till följande ungefärliga belopp: i Uppsala 52 000 kronor, i Lund—Malmö 115 000 kronor, i Göteborg 80 000 kronor och i Stockholm 144 000 kronor, eller sammanlagt ca 391 000 kronor. Jag anser att statsmakterna bör stödja den påbörjade verksamheten genom att i år bidra med ett lika stort belopp som det på frivillig väg insamlade.

Ehuru riksdagen inte kan bindas vid kommande utgifter är det min förhoppning att de internationella stipendierna även i fortsättningen skall insamlas så att denna utbildning kan upprätthållas.

Under åberopande av det anförda hemställer jag,
att riksdagen måtte

- a) besluta anvisa för år 1961 till de internationella stipendiefonderna ett lika stort bidrag som insamlats till dessa, dock högst 391 000 kronor;
- b) såsom Bidrag till internationella stipendiefonder för år 1961 anvisa ett anslag av 391 000 kronor, samt
- c) i övrigt beakta vad i motionen anförts.

Stockholm den 26 januari 1961

Lars Schött